75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 66. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го КВІТНЯ (APRIL) 1968 No. 66. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 5 квітня, 1968

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ БІЛЬШІСТЮ 69-ох ДО 9-ох ГОЛОСІВ схвалив законопроєкт, згідно з яким треба негайно припинити американську допомогу тим державам, які на відкритому морі сконфіскували американські рибальські кораблі і відмовляються заплатити за них відшкодовання. Згідно з прийнятим законопроєктом Уряд має дати відшкодовання власникам сконфіскованих кораблів. Цей законопроєкт звернений проти латинських американських держав, які уважають, що їхні територіяльні води сягають до 200 миль віддалі від берегів, і на цій основі конфіскують американські рибальські кораблі на відкритому океані.

СПІЛЬНА КОНҐРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ почала працю над законопроєктом про збільшення прибуткових податків та про зменшення федеральних видатків на 6 більйонів дол. Працю Конференції припинено аж до п'ятниці 5-го квітня, бо деякі члени Конференції мусіли бути в Конґресі 4-го квітня, коли обговорювано законопроєкт про податок від подорожів за кордон. Конференція хотіла б вирішити справу більших податків перед 11-им квітня, коли Конґрес почне великодні вакації. Але в політичних колах не мають сильної надії на те, що вдасться це зробити Конґресовій Конференції.

ЧИСЛО ФАРМЕРСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В 1967 році зменшилося до 10,817.000 осіб. Воно було на 778,000 осіб менше в порівнянні з 1966-им роком, коли воно виносило 11,595,000. Число фармерського населення становило майже 5.5 відсотка всього американського населення, яке в 1967-му році становило 197,400.000. Це значить, що між 18 особами в ЗСА є один тільки фармер. Від 1960-го року населення цієї країни збільшилося на 18,100.000, це значить, що пересічно річно воно збільшується на 1,400,000 осіб. Фармерське населення в цьому самому часі зменшилося на 4,800.000, це значить, що воно зменшується пересічно на 5.3 відсотка річно. Про це інформує Бюро перепису населення.

САМ КУБИНСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ДИКТАТОР Фідель Кастро носить бороду, але він не дозволяє цього робити студентам Гаванського університету. 26,000 студентів і студенток цього університету мусять жити згідно з військовою дисципліною: їм не вільно носити бороди, вуса, довге волосся та вузькі штани. Всі студенти і студентки мусять вислухати лекцій військових професорів, які навчатимуть студентську молодь про військове значення всіх тих предметів, яких навчається в університеті. Нова гостра дисципліна не дозволить студентам пропускати лекції та змусить їх жити в гуртожитках під гострою контролею.

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ҐУБЕРНАТОР ДЕМОКРАТ Роналд Ріґен заявив, що він зовсім не збирається залишити політичне життя, як це думали деякі журналісти, не зрозумівши недавньої його заяви. Аґенція „Асошіейтед Пресс" подала була вістку, що губернатор Ріґен не старається про номінацію на кандидата на президента та що він мріє про той час, коли зможе сидіти на ганку і гойдатися в рухомому кріслі. Співробітники губернатора заявляють, що Ріґен зовсім не думає про перехід на емеритуру. Коли Ріґен говорив про кінець своєї кар'єри, то мав на думці свою акторську працю, а не політику. Політичні обсерватори гадають, що прихильники Ріґена мріють про його номінацію на Конвенції, і тому Ріґен не бере участи у правиборах.

У СВІТІ

НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ СТАВ Ольдріх Чернік, дотеперішній віце - прем'єр. Прем'єра Юзефа Ленарта позбавили його становища за його незручність, що надто довго надумувався, чи стояти далі при сталіністі Антоніні Новотному, чи перейти на сторону лібералів. Один з лідерів руху за демократизацію режиму, Йозиф Смрковскі, стане головою парляменту: це скріпить ту установу, яка дотепер мала тільки функцію затверджувати всі постанови політбюра партії.

У ПОЛЬЩІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПРОЦЕС протилежний до процесу у ЧСР: далі „вичищують" з державного апарату всіх, що схиляються до більш ліберальної політики. Викинули з компартії і звільнили з службового становища Вільгельма Білліґа, голову польської Державної атомової комісії, який був навіть головою Ради Міжнародної Комісії атомової енерґії з осідком у Відні, як також звільнили президента уряду державних резерв, Данєля Каца. Один з них був фаховим фізиком, другий — економістом. Обидва вони — спольщені жиди.

ЕСПАНІЯ З ОСТРАХОМ СТЕЖИТЬ за щораз більшим числом совєтських воєнних кораблів на Середземному морі. Залишаючи на боці безпосередню загрозу для Еспанії збоку совєтської морської фльоти — її приявність на Середземному морі підвищує вартість західніх, спеціяльно американських морсько - летунських баз в Еспанії. Еспанський міністер закордонних справ натякнув в своїй останній промові в парляменті на різні можливості — приступлення Еспанії до Атлантійського Союзу (НАТО), чи ревізії договору з ЗСА, який вигасає у вересні ц. р.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ шеф генерального штабу південно - в'єтнамської державної армії, ген. Као Ван Віен. Передбачають ще дальші зміни на командних становищах: вони стоять у безпосередньому зв'язку з тихою боротьбою за впливи між президентом Нґуєном Ван Тіє і віце - президентом Нґуєном Као Кі, які обидва були активними генералами, поки не вступили до політики.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ГАРОЛДА ВІЛЬСОНА МАЄ ПОВАЖНІ ТРУДНОЩІ з переведенням через парлямент закону, який обмежив би підвишки платень на найближчих 12 місяців до 3.5%, дав би змогу урядові обнижувати ціни та контролювати промислові дивіденди. Робітничі спілки вимагають, щоб мінімальна підвишка винагород в найближчому році була на 5%.

ПОВСТАНЦІ В НІГЕРІЇ ПРОПОНУЮТЬ ЗАМИРЕННЯ. Збунтована Східня провінція Ніґерії, яка проголосила себе самостійною республікою Біяфрі заявила через посередництво кількох інших африканських держав — готовість закінчити громадянську війну, якщо центральний уряд Ніґерії погодиться на переговори й поступки.

АМЕРИКА В ЖАЛОБІ ПІСЛЯ СКРИТОВБИВСТВА Д-РА МАРТІНА ЛЮТЕРА КІНҐА, МУРИНСЬКОГО ПРОВІДНИКА НЕНАСИЛЬНОГО РУХУ ЗА ЗРІВНЯННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Увесь американський нарід, від Президента починаючи а на звичайних громадянах усіх рас і походжень кінчаючи, з глибоким жалем і смутком прийняв вістку про трагічну, передчасну смерть муринського провідника ненасильного руху за зрівняння громадянських прав, відзначеного нагородою Нобеля за його мирні зусилля д-ра Мартіна Лютера Кінґа, який згинув з руки скритовбивника в четвер, 4-го квітня 1968, о год. 7-ій вечора, в Мемфісі в стейті Теннесі. Президент Джансон та численні найвидатніші діячі країни висловили свій глибокий жаль по втраті цього видатного Громадянина, закликаючи нарід до здійснювання його мирних ідеалів за рівність всіх громадян. На будинках державних і стейтових та міських установ на знак жалоби спущено прапори до половини щоґол. Вся країна в жалобі.

Д-р Мартін Лютер Кінґ

Мемфіс, Теннессі. — 4-го квітня невідома особа смертельно пострелила провідника ненасильних дій в обороні громадянських прав негритянського населення священика д-ра Мартина Лютера Кінґа. Перевезений до шпиталю він помер, і його смерть до глибини зворушила всіх громадян цієї країни, бо загинула людина, яка за допомогою ненасильних дій змагалася до здобуття рівних прав для тих, які ще з них не користають, хоч Конституція ЗСА їм ці рівні права признає. Поліція пошукує за вбивником, яким має бути біла людина, яка вміла добре цілити, бо за одним пострілом з віддалі 50 до 100 ярдів поцілила д-ра Кінґа в правий бік шиї, і цей постріл спричинив смерть д рові Кінґові, хоч лікарі негайно перевели операцію та робили все можливе, щоб врятувати життя цій жертві злочину, яка виступала проти злочинів, як засобів боротьби, і яка згинула від злочину. Увечері перед смертю д-р Кінґ промовляв на зборах до двох тисяч осіб і сказав, що він дістає погрози і свідомий небезпеки для його життя, але він цим не турбується, бо хоче здійснити свою ціль: ненасильними діями добитися рівних прав для негритянського населення. Поліція шукає за білим чоловіком, який після вбивства від'їхав автом. На вулиці знайдено автоматичну бравнінґову рушницю з телескопом. Головний прокуратор Кларк зарядив, щоб аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій старалися ствердити, чи під час злочину вбивства були порушені і федеральні, а не тільки стейтові закони. Губернатор Теннессі Бофорд Еллінґтон покликав до Мемфісу 4.000 вояків Крайової Ґвардії зараз після того, як появилася вістка про вбивство 39-річного оборонця громадянських прав та власника нагороди Нобеля за діяльність в користь світового миру. Зараз після трагічного випадку повідомлено дружину покійного д-ра Кінґа, яка в Атланті, Джорджія, чекала на літак, щоб летіти до свого чоловіка у Мемфісі. Посадник міста Івен Аллен відвіз її додому, де вона живе з чотирма дітьми. У зв'язку із вбивством д-ра Кінґа виникли вуличні демонстрації та заворушення в різних містах цієї країни: Мемфісі, Нюарку (Н. Дж.), Ню Йорку (Н. Й.). Демонстранти вибивають вікна в крамницях, грабують товари, викидають їх на вулицю, та палять сміття, що стоїть на вулицях. В Ню Йорку заворушення відбулися в негритянських дільницях Гарлемі і Стайвезанті в Брукліні. В чисельних місцевостях приходить до зударів між демонстрантами й поліцією. Переляк, збентеження та ганьбливий сором віщують непевні дні для громадян цієї країни. Надію скріплює той факт, що негритянські організації закликають населення до спокою і осуджують всякі насильні дії.

Президент Джансон був на інсталяції нюйоркського Архиєпископа Кука

Ню Йорк. — 4-го квітня тут в Катедрі св. Патрика відбулася інсталяція недавно найменованого Архиєпископа Теренса Дж. Кука, який займає це становище після смерти Кардинала Френсіса Спеллмана. На цій церемонії були присутні 5,000 осіб, між ними найвизначнішою особою був президент Линдон Б. Джансон, який зі своєю донею Лусі Нуджент звеличав цю релігійну врочистість. 47-річний новий нюйоркський Архиєпископ Теренс Кук в своїй проповіді сказав: „Молімся з глибини наших сердець, щоб Бог мав в своїй опіці нашого Президента. Останні кілька дні ми подивляли його героїчні змагання в пошукуваннях за миром у В'єтнамі. Просимо Бога, щоб успіхом благословив його змагання. Нехай Бог поблагословить не тільки нашого Президента, але і всіх інших державних провідників світу, щоб вони знайшли шлях до миру". На цій церемонії присутні були 5,000 осіб: кардинали, єпископи, священики, черниці, миряни, представники протестантів, православних і жидів. З українських католицьких Владик були присутні Митрополит Амвросій Сенишин із Філядельфії, Єпископ Иосиф Шмондюк із Стемфорду, Єпископ Ярослав Габро із Шикаґо і Єпископ Питсбурзький і Пассаїцький Стефан Коціско. Інсталяцію перевів Апостольський Делеґат до Вашинґтону Люіджі Раймонді, який, виступаючи в імені Папи Павла VI, передав новому Архиєпископові пастирський жезл, який є символом його духової влади над 1,800.000 вірних. Архиєпископ Кук поблагословив після того всіх зібраних.

ФКУ І УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ В ЧЕРГОВОМУ ЧИСЛІ „СВОБОДИ"

Чергове число „Свободи", що друкуватиметься в понеділок з датою вівтірка, 9-го квітня, появиться на 8 сторінок та буде присвячене справі Фонду Катедри Українознавства й українських студій в Гарварді.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКЛАВ ВІД'ЇЗД НА ГАВАЇ ДЛЯ НАРАД ПРО ВІЙНУ-МИР У В'ЄТНАМІ

Вашинґтон. — Президент Джансон, який в четвер 4-го квітня мав відлетіти до Гонолюлю на Гаваях для зустрічі з американськими цивільними й військовими представниками у Південному В'єтнамі, відклав на день свій відлет з уваги на вбивство муринського лідера д-ра Мартіна Лютера Кінґа. Зате Президент перевів непередбачену раніше нараду з генеральним секретарем Об'єднаних Націй У Тантом в Ню Йорку, після того, як був на урочистій інсталяції нового римо-католицького архиєпископа Теренса Кука в соборі святого Патріка в Ню Йорку. Вернувшись до Вашинґтону, Президент конферував з амбасадором для спеціяльних доручень Авереллом Гарриманом і амбасадором у Москві Лювеллином Томпсоном: обох їх Президент визначив, як репрезентантів ЗСА на майбутній мировій конференції з Північним В'єтнамом. На нарадах у Гонолюлю будуть вирішені — між іншими справами, за твердженням преси, також наступники головного командира військ ЗСА генерала Вільяма Вестморленда і командира збройних сил на Тихому Океані адмірала Ґрента Шарпа: обидва відходять з тих становищ з початком липня ц. р., при чому ген. Вестморленд переходить на становище шефа штабу Армії, а адм. Шарп у стан спочинку внаслідку свого віку. Не є виключене, що під час свого перебування на Гаваях президент Л. Б. Джансон стрінеться з президентом Південної Кореї Чунґ Гі Парком, який найбільш заінтересований у забезпеці цілого Далекого Сходу проти комуністичної загрози: Південна Корея вислала на протикомуністичний фронт до Південного В'єтнаму 50.000 свого війська — це найвищий чужий контингент війська після американських збройних сил.

Британійська державна радіостація Бродкестінґ Корпорейшен проголосила інтерв'ю з північно-в'єтнамським журналістом Нґуєном Ван Сао, який твердив, що зустріч американських і північно-в'єтнамських представників у початковому „контакті" відбудеться у Парижі, столиці Камбоджи Пномпеню або у Варшаві. Американські газети назвали теж Москву, Ранґун у Бірмі та Женеву, як можливі місця для зустрічі. Генеральний секретар ОН У Тант, який покищо займає становище „обережного оптимізму", перебуватиме в наступному тижні в Женеві на посвячення нового крила в будинку ОН, колишньому палаці Ліґи Націй, і при цій нагоді обговорить з швайцарським урядом та керівниками женевської репрезентації ОН технічні приготування для майбутньої мирової конференції про В'єтнам. Гадають, що така конференція в найкращому випадку не збереться швидше, як у січні наступного року.

Московське радіо передало перший коментар до північно-в'єтнамської заяви про готовість нав'язати „контакт" з Америкою. Цей коментар втриманий в дуже обережному, але прихильному тоні, однак перестерігає „перебільшувати значення" виміни заяв Північного В'єтнаму й Америки. Зате Комуністичний Китай зберігає надалі повну мовчанку про всю цю справу.

Д-р Я. Падох обраний на заступника голови Братського Конґресу Ню Йорку

Нова Екзекутива Братського Конґресу стейту Ню Йорк. Третій (зліва) в першому ряді — перший заступник голови, гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох.

Ню Йорк. — В середу 3-го квітня, тут у приміщеннях готелю Статлер Гілтон відбулася 67-ма з черги конвенція Конґресу Братських Організацій нью - йоркського стейту, в результаті якої обрано нову Екзекутиву. Нову Екзекутиву очолив Карло Боджаник, а на його першого заступника обрано представника Українського Народного Союзу, головного секретаря д-ра Ярослава Падоха. Братський Конґрес стейту Ню Йорку об'єднує 53 братські забезпеченеві організації, які разом видали понад шість мільйонів забезпеченевих грамот для своїх членів та мають понад три більйони долярів майна. Крім делеґатів членських організацій у Конвенції взяли участь також заступник мейора Ліндсея, д-р Т. Костелло, й перший заступник Комішенера Асекураційного Департаменту нью-йоркського стейту, Д. Бернстін, які виголосили доповіді на тему братського забезпечення та змоги й обов'язку братських організацій працювати для добра своїх громад й всього краю. Конґрес вітали президенти сусідніх стейтових Конґресів Ню Джерзі та Пенсильвенії. Ділові доповіді виголошено на теми братської праці і як здобувати та вдержувати організаторів членів. Підсумки конвенції схвалено в виді ряду резолюцій, які запропонував до схвалення д-р Ярослав Падох, як голова резолюційної комісії. Поміж резолюціями, які схвалено однодушно, є також резолюція, яка, беручи до уваги факт, що 1968 рік є проклямований Об'єднаними Націями, як Міжнародній Рік Людських Прав, протестує проти повного нехтування цими правами людей і націй комуністичними диктаторськими режимами Совєтського Союзу та його сателітів і закликає вільні нації світу морально й матеріяльно допомогти в боротьбі за ці права. Український Народний Союз репрезентували на конвенції гол. предсідник Иосип Лисогір, заступниця гол. предсідника п. Марія Душник, гол. радна п. Марія Демидчук та гол. секретар Ярослав Падох, який досі був другим заступником президента Конґресу.

Американські й південно-в'єтнамські війська наблизились на 3 милі до Кесаню

Колона американських вантажних авт посувається поволі позаду панцерних возів і танків, які беруть участь в офензиві коло 35.000 американського й південно - в'єтнамського державного війська, націленій на поламання бльокади американського уфортифікованого табору в Кесаню. Коли десятки тисяч північно - в'єтнамського реґулярного війська почали окружувати Кесань — американці перевели евакуацію того містечка й переселили все тамошнє цивільне населення вглиб Південного В'єтнаму, а самі окопались силою коло 6.000 морських піхотинців в уфортифікованому таборі. Назва „Кесань" набрала міжнародного розголосу внаслідку нахвалянь північно - в'єтнамських ватажків, що Північний В'єтнам завдасть американцям в Кесаню таку саму вирішну поразку, як він завдав був французам у Дієнбієнфу в 1954 році.

Сайґон. — Відсіч, вислана для прорвання бльокади американського уфортифікованого табору у Кесань наблизилась до нього всього на віддаль трьох миль. У тій офензиві бере участь коло 35.000 війська — американського й південно-в'єтнамського, разом з різними допоміжними частинами. Сподіваються, що кожної хвилини передові стежі американських наступаючих військ можуть стрінутись із стежею, висланою їм назустріч із Кесаню. Наступ йде по шляху „9" і паралельними доріжками. Ворожа артилерія й мінометний вогонь старалися зупинити американців, які мали 18 убитих і 155 ранених. У тому самому часі американці вбили 89 північних в'єтнамців: наступ американських піхотинців є підтримуваний сильним летунством, бомбовиками й гелікоптерами. Шлях „9" і довкільний простір густо замінований та засіяний засідками і тому просування вперед іде дуже поволі. Коли ж бльокада Кесаню буде проламана — тим самим відпаде всяка загроза, щоб комуністи могли здобути його. Це буде велика моральна але й стратегічна перемога американських військ. Північний В'єтнам оскаржує Америку, що летунське бомбардування переступало заповіджену 20-ту паралелю та що бомби падали на обшир міста Ляйчав, за 140 миль на північ від 20-ої паралелі. В обширі столиці Сайґону продовжується акція — очищення того району від ворожих частин. Недалеко летовища Тенсонют біля Сайґону південно-в'єтнамські державні вояки наскочили на загін В'єтконґу й убили 12 ворожих вояків. За останньою офіційною статистикою в останньому тижні згинуло у В'єтнамі 330 американських вояків, піднісши втрати американців до 20.775 убитих та 127.868 ранених, з чого 67.346 вояків пішли до шпиталю. 1.080 американських вояків записані, як „пропавші".

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ В НЮ ЙОРКУ ПЛЯНУЄ ПРОТЕСТАЦІЙНУ АКЦІЮ

Ню Йорк. — Цієї неділі, 7-го квітня, тут у приміщенні „Самопомочі" при 98 Друга Евню відбудуться о год. 5ій по полудні квартальні збори членів Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку, що сповняє функції місцевого Відділу УККА. Одинокою справою на порядку нарад буде протестаційна акція в обороні переслідуваних інтелектуалів та діячів культури в Україні.

ЕДМОНТОНСЬКА ЕПАРХІЯ ЗІБРАЛА 15 000 ДОЛ.

Едмонтон, Канада. — Діловий Комітет для влаштування ювілейних святкувань на пошану Блаженнішого Йосифа, Верховного Архиєпископа і Кардинала, відбув 19 березня ц. р. своє ліквідаційне засідання. Комітет звітував, як повідомили місцеві „Українські Вісті" з 28 березня, що в час ювілейних святкувань на пошану Блаженнішого Йосифа, Верховного архиєпископа і кардинала, зібрано 15 000 долярів, каже повідомлення ділового комітету.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00 For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надії і сумніви щодо миру

Одверта готовість комуністичного Північного В'єтнаму нав'язати перший безпосередній зв'язок з Америкою спершу задля повного припинення бомбових налетів, а згодом замирення — породжує різнородні рефлексії. Безумовно радіти треба перспективою, що, може, скінчиться врешті та важка й трудна війна за тисячі миль від Америки, — що вернуться півмільйона молоді додому, що не треба буде витрачати по 24 більйони дол. річно на ту неначе безконечну й безвиглядну війну. Однак, тут же виринає турботливий запит: яким буде те замирення, чи не повториться історія із мировими договорами у Потсдамі в справі країн Східньої і Середньої Европи, у Панмунджомі щодо Кореї, у Женеві щодо долі країн Індо - Китаю?!

Вже рік-два тому американські кореспонденти писали із Сайгону, що південнов'єтнамські патріоти побоюються не так дальшої війни, як власне „замирення", щоб воно не пішло, в ім'я миру, назустріч ворожим плянам — осягнути за конференційним столом ту політичну перемогу, якої не зуміли осягнути на воєнному фронті. В'єтнамські комуністи мають чудові зразки з минулого, як „мирно" осягнути свою політичну ціль через „коаліційні уряди" й „невтралізацію" країни або й без невтралізації.

Острах, що комуністи використають переговори щодо замирення у В'єтнамі задля здійснення своєї максимальної програми — скомунізування Південного В'єтнаму й об'єднання його з Північним під скіпетром Го Чі Міня — оправданий браком познак, що в'єтнамські комуністи готові відмовитися від тієї програми. Останні заяви президента Джонсона і державного секретаря Діна Раска заперечують такі песимістичні сумніви. Крім жмені тих американських політиків лівого ліберального крила, які готові на „мир за всяку ціну" — велика більшість американського народу, Конґресу і всієї державної верхівки не хочуть такого замирення, яке було б тільки вступом до нових невідхильних конфліктів і зударів. Не хочуть теж таких переговорів, які тягнулися в Панмуджомі два роки й закінчились таки поділом країни, залишивши потенціяльну загрозу нової комуністичної аґресії. Ці всі історичні лекції напевно керуватимуть діями американських делеґатів.

До конференційного стола взагалі ще далеко. Але треба привітати перші кроки до нього — з необхідною обережністю, яку диктує зрадницький комуністичний „партнер".

Нова молодь

Цього року в Болгарії відбудеться 9-ий „Всесвітній фестиваль молоді". 25 років тому перший такий фестиваль відбувся в Празі, під найпильнішим наглядом комуністів та безлічі „братерських представників із Москви". За ті 25 років проплило багато води в Тисі, в Дунаї, в Дніпрі... Підросла нова молодь у національних „республіках" СССР і в країнах - сателітах. Підросла вона і в Юґославії, яка першою вирвалась з „московської орбіти", і в Румунії, яка не бажає признавати будь - якого комуністичного центру, і в Польщі, і в Чехо - Словаччині... Нова молодь підросла і в Україні, не зважаючи на те, що московсько - каґебівський терор там найважчий.

Ця нова молодь, в особах її передових, кращих представників, висуває дедалі відважніші й наполегливіші вимоги до режимів, що панують у їхніх країнах. В Україні, де хвилями перекочувались, а може й тепер перекочуються арешти молоді, вона явно бунтується проти русифікації і знищення рідної культури, проти економічного та всякого іншого нерівноправства і домагається здійснення паперового конституційного права — виходу України із складу Совєтського Союзу. Польська молодь домагається відновити вистави антимосковської драматичної поеми Адама Міцкевіча „Дзяди". Чеська і словацька молодь проголошує свою повну солідарність із польською. Молодь різних народів Східньої і Центральної Европи приходить до висновку, що Москва з її комунізмом — це найтяжче гальмо на шляху до проґресу, до справедливости і національної рівноправности. У Чехо - Словаччині в першу чергу студентська молодь домоглась усунення А. Новотного, як ставленця Москви. Другий ставленець Москви, Гомулка в Польщі, намагається перекинути „вину" за десятитисячні демонстрації польської молоді на жидів, яких, до речі, після війни залишилось у тій країні з кількох мільйонів лише тридцять тисяч.

Звичайно, не вся молодь уже дійшла до високого рівня національної свідомости. Але можна припускати, що навіть „Всесвітній фестиваль" у Болгарії, без огляду на комуністичну фразеологію, може сприяти зближенню молоді країн під комунізмом — на національному ґрунті.

Д-р Петро Грицак

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВІЙНУ І НА ПОЛІТИЧНУ РІВНОВАГУ СИЛ*

(1)

Можна прийняти, як загальновідому річ, що часом відносно малі зміни в технології доводять до ситуацій, які радикально змінюють рівновагу сил. Наприклад, напади кельтів на Рим у IV столітті перед Христом можна пояснити, як натиск озброєних у кращу, залізну зброю кельтів проти римлян, що ще тоді користувалися головно бронзою. Успіхи норманів у періоді між IX та X століттям можна також пояснити перевагою кращої зброї (яку було відносно легко в и п р о дукувати в Скандинавії) над зброєю інших народів Европи.

Цікаво поглянути дещо далі, до часів першої „універсальної" імперії в районі Середземного моря. Тут перси, з поміччю в перший раз на більшу скалю уживаної кінноти, створили першу в тій околиці великопростірну імперію, яка спинилася щойно перед своїми природніми границями. Характеристичним, одначе, є тут те, що ця кіннота їхала на конях без стремен, що робило її значно менше успішною, як пізніші армії кочовиків, які вживали стремен (приблизно від часу, коли почалася так звана „мандрівка народів").

Після перших рішальних зустрічей із грецькою тяжко озброєною та здисциплінованою піхотою, виявилося, що греки були для персів більше як рівнорядним противником. Кінець - кінцем перська імперія зникає, розбита греками та македонцями під проводом Александра Македонського.

З малими змінами Рим перебирає ту вперше застосовану в широкій мірі греками військову систему здисциплінованої опанцереної піхоти. Цікаво, що в поодиноких битвах, в яких противник уживав бойових слонів — предтечу танків, римляни програвали. Під Замою, де Ганнібаль був остаточно розбитий, сталося це головно тому, що слони „збунтувалися" і здезорганізували власні ряди.

Довгі століття римська система не має собі рівної. Аж пізніше, в IV столітті, римське військо виявляється вже дещо менше боєздатним супроти партів, що уживали змасованої кавалерії, в якій уже починали вживати стремен.

Стремена, здається, винайдені кочовиками на північно-західньому пограниччі Індії, показали себе у ділянці військової технології як дуже важливий фактор. Спочатку давали вони опертя тільки для великих пальців ніг, але навіть ця, здавалося б, мала додаткова підпора робила кіннотчиків багато зворотнішими, вони могли краще уживати своєї січної зброї, і піхотинцям було тяжче стягнути їх з коней під час битви. Згодом стремена прибрали теперішньої форми, яка дає опертя для цілої ноги.

В Европі наприкінці IV стол. римська піхота зазнала перших серйозних невдач в зударі з готською кіннотою у великій мірі із-за стремен. Згодом римське військо виявилося цілком незадовільним супроти нової тактики варварської кавалерії. Це означало кінець Римської імперії і початок „мандрівки народів". При дальшому розвитку техніки узброєння масові кавалерійські армії і з ними сполучені відносно великопростірні нові держави в Европі поволі витискались узброєними лицарями, що боролись індивідуально на конях. Водночас із цим роздрібнювалась політична влада у феодальній системі, яка єдино могла виставляти відповідні кількості виряджених лицарів.

Але й на опанцерованих лицарів прийшов свій час. Швайцарські списоносці з довгими ратищами та галябардисти винайшли у XIV стол. нову тактику, яка зберегла для Швайцарії незалежність і спричинилася до цілковитого занику Бурґундії, що ще в XV стол. була европейською потугою. Це, одначе, була тільки перша поразка тяжкоузброєної кінноти. Незабаром після того, винахід пальної зброї і розвиток артилерії збільшили значення піхоти і витиснули кавалерію як рішальний чинник на полі бою.

Поступи турків у Европі в XIV-XV стол. можна пояснити саме перевагою добре зорганізованої піхоти в боротьбі з кінним лицарством, а добре розвинена артилерія допомогла туркам здобути Константинополь. Між іншим, 700 років перед тим греки оборонили Константинополь проти атакуючих з моря арабів при помочі так званого „грецького вогню", що його винайшов сирієць Калінікос. „Грецький вогонь" став грекам також у пригоді в боях із предками теперішніх українців. Таємниця глибоко засекреченого „грецького вогню" пропала із загибіллю Візантії.

Тимчасова перевага піхоти, озброєної ручною пальною зброєю — при сприятливих обставинах, розуміється, — була також причиною сильного зросту значення козаків із початком XVII стол. Одначе, козацькі війни не принесли Україні довготривалої незалежности, бо, з одного боку, перевага кавалерії в чистому полі все ще була дуже значною (звідси потреба татарів як союзника), а з другого — розвинулися нові форми зорганізованої піхоти, якій значно допомагала легка артилерія.

* Скорочений зміст одної з серії виголошених доповідей влаштовуваних Нюйорським Відділом Т-ва Українських Інженерів Америки.

(Закінчення буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ф. Бульбенко

ЛЕВКО ЄВГЕНОВИЧ ЧИКАЛЕНКО

(3)

1925-1927 рр. — Париж, Франція. Тут студіював Левко Євгенович палеолітичні культури по матеріялах, зібраних в Інституті Палеонтології, у проф. Абб. Генрі Брейля, та в Сен - Жерменському музеї в Варшаві, в Польщі.

1928-1939 рр. — праця в Українському Науковому Інституті в Варшаві: досліджения передісторії українських етнографічних земель в Польщі, зокрема дослідження культури української неолітичної (мальованої) кераміки.

1939-1944 рр. — Люблин, Львів, Краків, Відень, Авгсбурґ — втеча від большевиків (1941-1943 рр. — член Українського Археологічного Комітету при Науковому Товаристві Т. Шевченка у Львові).

1945-1950 — доцент передісторії та первісного мистецтва в евакуйованому з Праги Українському Вільному Університеті у Мюнхені.

15-го квітня 1950 р. Левко Євгенович з родиною прибув до Америки. Тут він брав активну участь в заснуванні Української Вільної Академії Наук — УВАН. Був членом Управи Академії і ґенеральним секретарем, не припиняючи наукової праці. Був головою створеної при УВАН Комісії українсько-жидівських взаємовідносин.

Наукові праці

За життя проф. Левка Євгеновича Чикаленка надруковано такі його праці:

„Нарис розвитку геометричного орнаменту палеолітичної доби" — докторська дисертація. Резюме французькою мовою з ілюстраціями. Науковий Збірник Українського Вільного Університету, Прага, 1923.

„Техніка орнаментування керамічних виробів мізинських неолітичних селищ". Резюме французькою мовою з ілюстраціями. Науковий Збірник, Прага, 1925-1927 рр.

„Нарис еволюції української неолітичної мальованої кераміки". (Петрени на Басарабії). Чеською мовою, а резюме — французькою. Обзор Прагісторіцки, т. 5-6, 1926, 1927, Прага 1927 р.).

„Нарис розвитку української неолітичної мальованої кераміки". (Більче Золоте- з резюме французькою мовою. Ця праця була видана Українською Академією Наук у Києві. Трипільський Збірник, Київ, 1926 р.

„Збірник на честь проф. Д. Антоновича". Видання Українського історично-філологічного Т-ва в Празі, 1933 р.

Наукові праці, ще не друковані

Монографія „Мізин" — палеолітичне селище північної України з 13-ма таблицями та 29-ма образками в тексті.

Історія меандру в середньо - европейському неоліті. (Спіраль меандрова. Кераміка Чехії та Західньої Німеччини: Фльомборнський та Плайдський типи).

Історія меандру в палеміті. (Перероблене та доповнене видання дисертації).

Історія меандру в середньоевропейському неоліті: Моравська та Угорська мальовані кераміки.

Орнамент мисок української мальованої кераміки.

Деякі наукові праці ще потребують закінчення.

Участь в громадсько-політичному житті

Проф. Левко Чикаленко брав активну участь в українському громадсько - політичному житті. Він був членом і секретарем Української Центральної Ради в Києві і довголітнім співробітником Уряду Української Народної Республіки. В дискусіях він був безкомпромісовий, але ніколи не мав зла супроти інакшомислячого. Він не був злопомним - злосливим. Після гарячих дебатів, на другий день уже міг вести спокійну бесіду з тим самим опонентом, що призвів його до нервозности.

Бувши членом Української Соціял - Демократичної Робітничої Партії, він приймав діяльну участь в партійних нарадах, з'їздах і конґресах в Україні й на еміграції. Умів поєднувати наукову працю з культурно - національною та партійно - громадською.

Він був гарячим патріотом і жив життям, радостями, болями й журбою свого народу. Завжди і всюди боронив святі ідеали боротьби за звільнення України від комуно - московської окупації. Він критично ставився до всіх тих, хто з тих чи інших причин збочував від основних засад УНР, не зважаючи на особи, на їх становище в державному Центрі УНР чи й в інших ділянках українського державно - національного життя. Виконував різні завдання Головного Отамана Симона Петлюри, зокрема їздив з його доручення на Дін та до Криму.

Науковий заповіт і увічнення його пам'яті

Небіжчик залишив на руки проф. В. Міяковського свій науковий заповіт для Української Вільної Академії Наук у ЗСА, в якому накреслив головні напрямні своєї наукової діяльности.

Управа УВАН у ЗСА прийняла ухвалу увічнити пам'ять д-ра Левка Чикаленка, назвавши його ім'ям Кабінет Археології.

„Уривки зі спогадів"

За життя Левка Євгеновича вийшла в 1963 році лише частина його спогадів у виданні „Нашої Батьківщини" в Ню Йорку п. н. „Уривки зі спогадів з років 1919-1920".

Зміст цих спогадів такий: київська катастрофа 1919 року; подорож на Дін восени 1919 року; зустріч з митрополитом Андрієм; подорож на Крим 1920 року? самостійність чи соборність? — і післямова.

У післямові Левко Євгенович писав:

„Подані такі уривки моїх споминів були писані незабаром після подій, яких вони торкаються. Дещо з них було вже друковане в нашій пресі. Даю тут декотрі з них у цій збірці з надією, що, може, вони придадуться нашим історикам, як свідчення учасника тих подій. Придадуться історикам - науковцям - шукачам правди історичної, а не історикам - журналістам чи політикам, що на неперевіреному матеріялі беруться виховувати молодші покоління своєї нації".

Проф. Дмитро Соловей дав таку оцінку споминів Левка Євгеновича:

„... під час відпочинку (вони будуть) добрим матеріялом для читання й для роздумів з приводу тяжких невдач нашого національного минулого. Спогади вдумливого учасника деяких тодішніх подій і наочного свідка будуть вартісним помічним матеріялом для майбутніх поколінь вільних українських істориків. Написано ці спогади доброю літературною мовою, живо, цікаво, а подекуди навіть з тонким гумором, хоч і розповідається в них не про веселі речі, а про трагедію другої великої після Б о г д а на Хмельницького української соціяльної, політичної й національної революції, про трагедію українського народу, поступінно обезголовленого й окраденого московськими політиками внаслідок нещасливого об'єднання України 1654 р. з московською деспотією" („Вільна Україна", ч. 42, 1964 рік).

Проводи в останню дорогу

Левко Євгенович залишив заповіт для дружини Оксани Юріївни і доньки Мар'яни. Похорон відбувся 11 березня 1965 року. Приятелі й друзі, що прийшли проводити в останню дорогу дорогого Левка Євгеновича, прощалися з своїм побратимом, співаючи: „Чуєш брате мій, товаришу мій". На закінчення всі присутні проспівали „Заповіт".

Пам'ять про Левка Євгеновича Чикаленка житиме не тільки серед сучасників, але й серед прийдешніх поколінь.

(Кінець).

„ЛЬОСЕРВАТОРЕ РОМАНО" ПРО УКРАЇНЦІВ У АРГЕНТИНІ

Рим. — Ватиканський щоденник „Ль'Осерваторе Романо" в числі з 9 березня 1968 р. офіційно повідомив, що Папа Павло VI створив спеціяльним декретом Апостольський Екзархат для українців-католиків у Арґентині. Першим Апостольським Екзархом у тій країні став Преосв. Кир Андрій Сапеляк, який був дотепер Апостольським Візитатором в Арґентині. Духова опіка українського Апостольського Екзарха простягається також на інші південноамериканські країни, де живуть українці-католики, в тому і на Параґвай, де немає українського Владики і навіть не вистачає священиків для духової опіки.

З НАШИХ БУДНІВ

СЕРДЕЧНІ СПРАВИ

Актуальна хірурґічна проблема — трансплянтація людського серця або заміна хворого кровоносного органу здоровим, була темою панелю, що відбувся недавно в домі моїх добрих сусідів і земляків з Бібрецького повіту, панства Татухів. Точніше висловлюючись, дискусію спровокувала новинка, що появилась перед тим у „Свободі". У тій новинці було сказано, що медичний світ серйозно призадумується над тим, чи не можна б заміняти хворого людського серця здоровим, тваринним, — наприклад, навіть серцем свині, — вибачаючись на цьому слові.

— Нявца і Сина! — скрикнула моя землячка, пані Татушиха і перехристилась. — Чоловіче, чи ти з глузду зсунувся?! Хто ж таке видав та чував, щоб свиняче, за перепрошенням, серце втикати в людські груди!

— Жінко, я читаю лише те, що стоїть надруковане на першій сторінці нашого союзового органу! — підніс голос пан Татух, тицьнувши пальцем у відповідну колонку. — Ти мене не винуй за те, що пани редахтори друкують: вони люди вчені, високі школи скінчили і знають, що пишуть. Так, так, — зідхнув, похитавши головою, — ось до чого докотилась нинішня наука: зрівняла в правах свиню з людиною. Скінчилася свинська дискримінація! Тепер уже не говоритимуть, що той чи той пан добродій має свинячу натуру. Звісна річ: раз він собі заордерував і поставив свиняче серце, то яку іншу натуру після того він може мати?

— Ет, — махнула рукою пані Татушиха, — і без операції серця можна мати свинську натуру, не забувай того! Я тільки цікава знати, коли пани дохтори зачнуть людям голови оперувати: вигягати хворі мозки і вставляти здорові — телячі?

— Велл, — промовив задумано пан Татух, — як би там уже зі мною гірко не було, а я таки не позичав би собі серця в безрогі. Я гадаю, що жити з ним, тобто мучитись, було б можна, але як з ним умирати, як ставати на Страшному Суді з таким інтересом, що з нього сальцесони роблять?... Інша річ, якби якась файна, молода дівчина погодилась відступити своє серденько...

— А тю на твою голову, старий опуде! — гримнула на нього дорога землячка. — І ти мав би виривати з грудей молодої дівчини серце для своєї вигоди?!

— Я не кажу силою виривати, а так, по-доброму, леґально, — відповів пан Татух. — Хоч з нинішніми дівчатами теж тепер морока: я гадаю, що вони забагато танцюють оцю трясунку — твіста, чи як там його називають, і від тих зварійованих танців так, небожата, порозтрясалися, що мало котра з них має здорове серце, — мов той дзвін, як то крайові дівчата колись мали!

Цей останній коментар припав, мабуть, до вподоби пані Татушисі, бо вона, глянувши ласкавим оком на свого ювілята, сказала:

— Ну-ну, досить уже тої політики. Христися, молися, — пора йти спати.

Ікер

МЕХАНІЗАЦІЯ В ТВАРИННИЦТВІ

Київські „Сільські Вісті" з 3-го березня, навівши дватри загальникові позитивні приклади з застосування механізації в колгоспах, зазначили: „В багатьох господарствах в тваринництві переважає ручна праця, внаслідок чого в собівартості продукції питома вага витрат на оплату праці надзвичайно висока. Це є однією з причин того, що в частині колгоспів і радгоспів тваринництво ще збиткове".

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

ПЕТРУША

(10)

Перше як звертатися до преосвященного, о. Леонтій хотів докладно довідатись про історію виключення Петруші з семінарії. Бо така кара як „вовчий білет" траплялася надзвичайно рідко і давали її за якісь особливо ганебні вчинки: крадіж, публічне пияцтво, бійки або розпусту... Як це могло стосуватись до такого порядного та чесного хлопця як Петруша?

Отець Леонтій поїхав до Кам'янця і звернувся до свого старого вчителя, до якого мав найбільшу пошану та довір'я. Був це так званий „Балагула". Прозвали його так тому, що він завжди носився з пачками книжок, зошитів, записок і тим ніби нагадував п р о в і н ц і я л ь н и й фургон - балагулу, переповнений пасажирами та обвішаний різноманітними пакунками.

Отець Леонтій, відвідавши „Балагулу", став обережно розпитувати його про свого родича, що попав у таку біду, і просити поради, як можна його врятувати. „Балагула" пам'ятав добре цю історію, він мав добре серце і був обурений жорстоким і несправедливим присудом, але знав добре, що відкликати його вже не вдасться. Все таки він хотів Петруші ще тоді якось допомогти, але хлопець негайно зник, і ніхто не знав його дальшої долі.

Тепер „Балагула" зрадів, довідавшись, що хлопець живе і має добру опіку. Щодо поради сказав, що до Кам'янця з цим ліпше не звертатись, що хоч комісія, яка рішала справу, не хотіла хлопця так тяжко карати, але це має на совісті „Фарисей", у якого нема ані краплі християнської любови ані милосердя. Тепер треба хлопцеві вдатися до іншої спархії і шукати там серед земляків авторитетну людину, щоб могла його допоручити, а іспит до п'ятої кляси він, безумовно, добре видержить.

Обдумавши все докладно, написав пан-отець листа до преосвященного Модеста, в якому пригадував йому про о. Василя, про його передчасну смерть та про єдиного сина о. Василя, який, залишившись сиротою, не мав змоги вчитися реґулярно, а тепер знаходиться у нього в домі під його опікою. На пораду всієї їхньої родини вирішили вдатися до холмської семінарії, щоб хлопець вступив туди до п'ятої кляси. В науці він добре приготований, а взагалі здібний і розумний юнак, і була б велика шкода для нього і гріх для родини, коли б залишили його так занепадати. До холмської семінарії вирішили послати його тому, що в таких випадках мусить допоручити кандидата авторитетна особа. У Кам'янці такої особи родина не має, тому дозволяє собі звернутися до його преосвященства. Вся родина сподівається, що в світлу пам'ять покійного о. Василя милостивий владика не відмовить допомоги.

Владика Модест дійсно не відмовив. Прийшла відповідь, щоб прислали хлопця до Холма.

На парафії всі раділи. Справили Петруші гарний одяг, купили йому все потрібне, а восени, коли надійшов термін іспитів, дали йому доволі грошей і випровадили до Холма.

У Холмі все пройшло якнайліпше. Владика Модест зразу побачив, що хлопець порядний і розумний. По р е к о м е н д а ц і ї був Петруша прийнятий до семінарії на стипендію, з найліпшим успіхом закінчив богословську науку і дістав диплом.

Варшава

Побачивши багато дечого в світі, перечитавши силу-силенну всяких книжок, а головно маючи від природи бистрий критичний розум, Петруша побачив, що не може він бути священиком, що життя в селі, родина, господарство не для нього, що манить його ширша, більша освіта, вищі досягнення, що треба йому вступити до університету. А для цього треба мати гроші.

Живучи в Холмі, довелося йому познайомитися з різними людьми, і між ними пізнав він одного богослова, який, закінчивши семінарію, не схотів висвячуватись на священика, а знайшов собі посаду урядника в варшавській консисторії, одружився і жив дуже добре, бо російський уряд, стараючись поширити свій вплив у Польщі, платив своїм урядовцям порівнюючи високі платні. Крім того, були там і інші привілеї, наприклад, пенсія рахувалася вислуженою вже по 20 роках служби, а в Москві — по 25. Крім того, видавалося всякі нагороди, так звані прогони та інше. Також і в університеті були різні привілеї для „росіян".

Петруша в ті часи на політиці зовсім не визнавався. Він поставив собі мету — високу освіту. Найбільш приваблювали його точні науки — математика, фізика, астрономія.

З тим він приїхав до Варшави, щоб вступити на фізико-математичний факультет. Але зразу стипендії не міг дістати і, щоб було з чого жити, влаштувався з поміччю свого знайомого з Холмщини урядовцем в православній консисторії.

Секретарем к о н с и с т о р і ї був тоді подільський земляк, який охоче приймав своїх людей. Це була добряча, дуже гостинна людина, вдовець. Мав двох дорослих дочок і радо запрошував молодих людей до себе на гостину. Вся та молодь називала цього добродушного чоловіка „дядюшкою". Виявилося згодом, що „дядюшка" знав за молодих часів Прісю і був колись у Савинцях на храмовому празнику.

Дочки „дядюшки" незабаром повиходили заміж, а Петруша пильно студіював і часами, головно на свята, заходив до нього поговорити. Ось той „дядюшка" і порадив Петруші, щоб він „забирав вище", що, звичайно, і варшавський університет добре скінчити, але є ще вища школа в Петербурзі — Гірничий інститут, з якого виходять гірничі інженери, для яких тепер широка дорога на цілому світі, найбільша платня і честь. Бо в тій школі навчають всяких чудес. Наприклад, уміти дивитися під землю та відгадувати, що там є, де саме треба копати, щоб знайти всякі багатства: мінерали, вугілля, нафту, воду... Вчать також, як ті багатства видобувати, як будувати копальні. На цьому всьому держава, різні підприємці та інженери заробляють грубі гроші.

— Ти ще молодий, маєш добру голову, і бачу, що любиш науку, тож туди тобі й дорога. А мені буде мило, коли наш земляк не пастиме задніх десь на хуторах, а сам вийде в світ і нашим людям допоможе.

(Далі буде)

Філядельфія, Па.

ЗУСТРІЧ МОЛОДИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТОК З ГРОМАДЯНСТВОМ

Заходами Окр. Ради СУА 2-го березня в залі церкви св. Миколая (24 вул.) відбувся цікавий небуденний панель. Енергійна і працьовита реф. молоді п. Наталя Даниденко добре підготовила, фотографувала і записала на тейпрекорді цю ілпрезу. Панель провадила д-р Наталія Пазуняк, яка у формі запитань, які вона ставила, і відповідей панелісток інформувала присутніх про їхню освіту, місце праці, вигляди на майбутнє, родинний стан, участь у громадській праці, відношення до них в університетах, як до студенток і на праці, висота платні та інш. Присутні також ставили питання, на які одержали вичерпуючі відповіді.

Інформації були не тільки цікаві, але й корисні для тих, які стоять тепер перед проблемою, який фах для себе обрати. Особливо це стосується дівчат, багато з яких має зацікавлення до права, медицини, електрики, механіки, політичних наук та інших „мужеських фахів", але бояться студіювати ці науки, знаючи, що в цих фахах перевагу мають мужчини. Навіть деякі професори в університетах відмовляють дівчат студіювати ці фахи. Панель показав, що всі студенти, які мають бажання і здібності, незалежно від статі, мають можливість осягнути найвищу освіту у любій галузі науки, і навіть одержати стипендії.

Панелістками були:

п. Калина Козак, яка закінчила Темпл Універ. у Філядельфії зі званням бакалавра. Вона студіювала мови, перейшла спеціяльний державний іспит і тепер викладає німецьку мову.

Надя Острук - Лучанко закінчила Дрексел Універ. ступнем бакалавра в рахівництві. Тепер працює за фахом. П. Лучанко, будучи студенткою, вийшла заміж, народила двох дітей, а потім повернулася до університету і успішно закінчила студії.

Галина Крицька закінчила Дрексел Універ. у галузі технології і фармакології, продовжує студії над докторатом, працює за фахом.

Дарія Новаківська - Лиса студіювала хемію в Пенсилвенійському Універ., продовжує студії над докторатом і працює, як асистент дослідник у Радій - Карбон лябораторії, одружена.

Ждана Кравців закінчила Чеснат Гил Коледж у галузі математики, працює над магістерською працею, викладає математику у Мерилендському Універ. Крім цього вона добра піяністка.

Марта Бабич - Трохименко є правник, вона студіювала в Канаді, а після тут в Америці мусіла перейти додаткові курси, скласти іспити і відбути практику. Має диплом на відкриття приватної практики. Викладає комерційне право на Делаверському Універ., цікавиться міжнародним правом, одружена і має донечку.

Зеня Сохор студіювала в Пенсилвин. Універ. політекономію і мови, після закінчення одержала стипендію до Европи. Магістерський диплом здобула в Англії, тепер працює у Вашингтоні, як дорадник при Конгресовій бібліотеці і Інституті Анализи Оборони. Усі вищезгадані панелістки прекрасно володіють рідною мовою, приймають активну участь у громадському житті, деякі належать до СУА, інші до клюбів світової жіночої федерації. Не пропускають нагод ширити правду про нашу поневолену Україну. Завжди і скрізь підкреслюють своє українське походження.

Вище згадані панелістки були лише репрезентантками великої кількости нашої молоді, яка кожного року одержує магістерські і докторські дипломи з різних ділянок науки і займає відповідальні посади. Про деяких ми довідуємося зі сторінок газет, але багато і таких, що не дбають, щоб про них писали. Наша молодь є дуже здібна і при бажанні, наполегливості, умінні розподілити і використати час може добитись найвищих осягів у всіх ділянках науки й техніки, це однаково стосується хлопців і дівчат.

Метою нашого панелю і було це підкреслити. На закінчення гостинні союзянки 10-го Відділу частували присутніх часм і домашнім печивом.

М. Ганіна, прес реф.

ЩЕ ПРО КАРПАТСЬКІ ЛІСИ

„Знищення криволісся в горах призводить до послаблення його захисних функцій і виникнення небажаних стихійних явищ. Незважаючи на високий процент лісистості Карпатських гір (майже 37 процентів), тут і тепер періодично бувають великі повені, що завдають народному господарству значної шкоди. Говорячи про збереження форпостів гірських лісів, не можна не згадати і про так звані прилолонинські ліси, які теж відіграють дуже важливу захисну рол. На жаль, і тут проводяться самовільні рубки з метою збільшення площі полонини". „Майже 37 процентів", себто відсотків, як подає „Радянська Україна" з 7 березня, не є для карпатських лісів великим залісненням. Гірше ж те, що київська преса не раз згадувала про безгосподарне вирубування дерева в Карпатах, але державна сокира вирубує його далі.

УРЯД ОБІЦЯЄ СТЕЙТАМ І МІСТАМ федеральну допомогу на випадок петреби, коли б треба було контролювати вуличні заворушення. Президент Джансон сказав, „не можна толерувати отих безумних заворушень." Заява Президента спричинена вуличними заворушеннями, які виникли у Мемфісі в Теннессі під час демонстрації, що її очолював д-р Мартин Лютер Кінг. Після цих мемфіських заворушень, в яких вбито одну особу і поранено 62, прихильники д-ра Кінга, і білі й чорні, домагаються, щоб він відкликав заповіджену демонстрацію до Вашингтону в квітні ц.р.

КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР КАСТРО завів на Кубі державне плянування всієї продукції та централізацію всього економічного життя. Публікуючи ці нові економічні засади в урядовому щоденнику „Гранма", заявляється, що „ми соціялісти," і що „централізована економіка — це марксистська концепція економічної організації." В передовиці цього самого числа газети обороняється зарядження Кастра з 13-го березня про заборону приватних бизнесів, і твердиться, що знищення приватної власности — це „ключовий фактор в будові соціялізму". Але цей соціялізм 30-го березня зарядив, щоб продавати на картки цукор, яйця і навіть сіль та деякі сухарики.

ОКРУЖНА РАДА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ та УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА в НЮ ЙОРКУ
— влаштовують —
ТРАДИЦІЙНУ
ЗУСТРІЧ ҐРАДУАНТІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ
ГАЙСКУЛ, КАЛЕДЖІВ та УНІВЕРСИТЕТІВ
що відбудеться
в суботу, 8-го червня 1968 року о год. 7-ій веч.
у великій залі УНДому, 142 - 2-га евеня в Ню Йорку
В ПРОГРАМІ:
Перекуска, Мистецька Частина і СТУДЕНТСЬКИЙ БАЛЬ
при звуках оркестри „АМОР"
Зголошення ґрадуантів приймають:
LIDIA KOTLARCHUCK, 340 St. Ann's Avenue, Bronx, N.Y. 10468. Tel.: MO 5-7358
LESIA KIRSHAK, 2082 Vyse Avenue, Bronx, N.Y. 10460. Tel.: 887-1823

86-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ в НЮАРКУ, Н. Дж.
Субота, 4-го травня 1968 року
Літературний Вечір ВАСИЛЯ БАРКИ
з нагоди 60-ліття письменника
Слово про творчість Василя Барки .... ЛЕОНІД ПОЛТАВА
Конферансьє .... п-ні ОЛЯ ГНАТЕЙКО
Уривки з творів читатимуть .... п-ні ЄВГЕНІЯ ЄНСЕН і ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ
Заля УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 140 Prospect Ave., IRVINGTON, N.J.
ПОЧАТОК — год. 7-ма ВЕЧ.
Після програми гутірка при чаю і солодкім. Вступ — $1,50

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 2-го квітня 1968 року під час праці, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУНЬО

бл. п.
ВАСИЛЬ КОСТЮК

родом з Волині, на 49-му році життя.
Член 158-го Відділу УНСоюзу в Бруклині, Н. Й.
ПАНАХИДА в четвер, 4-го квітня 1968 р. в похоронному заведенні Garswa, Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y.
ПОХОРОН в суботу, 6-го квітня 1968 р. з похоронного заведення до Української Православної Церкви, 359 Broome St. в Ню Йорку.

В глибокому смутку:
дружина — СТЕЛЛА
донька — ДІЯНА
зять — ГЕНТЕР
внуки — ДІЯНА і МАРКО

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 5-го березня 1968 року відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.
СИДОНІЯ ФЕДУН

ПОХОРОН відбувся 7-го березня 1968 р. з української католицької церкви св. Миколая, Пассейк, Н. Дж.

Горем прибиті:
син ЯРОСЛАВ з дружиною ЛЮБОЮ
і внуки: ОРЕСТА, АНДРІЙ і НАТАЛКА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.
НИКОЛИ СИРОТЮКА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ складаємо 50.00 долярів на УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ.

Дружина — ТАНЯ СИРОТЮК
Доньки і зяті:
СЛАВЦЯ і ТЕОДОР ШУМЕЙКО
ГЛЬОРІЯ і ЙОСИФ СМІТ
Внуки:
МАРКО ШУМЕЙКО
РОБЕРТ ШУМЕЙКО
СУЗЕН ШУМЕЙКО
ЄВГЕН ШУМЕЙКО
і ХРИСТИНА СМІТ

В 9-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. ОЛЬГИ ШУСТ
що відійшла у Вічність 9-го квітня 1959 року відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
у вівторок, 9-го квітня 1968 р.
о год. 8:30 ранку
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Про молитви просить
син ВАСИЛЬ ШУСТ

Праця MALE

Bank Floor Man & Receptionist

Savings Institution located on Lower Eastside of Manhattan is looking for mature man with speaking knowledge of slavic language to act as floor man & receptionist. Bank experience not necessary. This will be a full time job, offering many employee benefits incl. medical & life insurance in addition to regular salary.

Tel.: Mr. MURPHY
227-4040

PLATERS

Досвід при прецизійних частинах, на 2-гу і 3-тю шифти, прогресивна компанія, повні бенефіти.

SERVOMETER CORP.
82 Industrial East.
Clifton, N.J. (Alwood section)
773-2391

EXPERIENCED
DIECAST — DIEMAKERS
EDM Operators. Deckel Operators. Must have job shop experience. Steady work, overtime & all benefits & good wages and work in air conditioned shop.
Enterprise Tool & Die Co.
4920 Schaaf Lane 216 351-1300

Machine Shop
INSPECTOR (1st Piece)
Must be familiar with job shop. Good salary, benefits & overtime.
Abbott Products
14-10 123rd Street
College Point, L.I. FL 8-1400

ВИРОБИ із ПЛАСТИКИ

Нічна праця, керівники як також машинові механіки для всіх змін. Постійна праця, добрі умови праці.
Woodbury Plastics
101 Sylvester Street
Westbury, L.I. 516 334-4662

Праця MALE

ФОРМАН

Догляд у фабриці у відділі шиття, продукція ручних торбинок в поміркованих цінах. Досконала платня, добра нагода для відповідної особи. Шліть резюме або тел.
Mr. Paul Young at
J. Rudolph Inc.
659 N. 13th St., Easton, Pa.
(215) 252-4997 або
(212) CA 6-8140

Mechanics

If you are tired of the daily routine then this ad is for you. We have unlimited opportunities for anyone now in the automotive or truck mechanic trade to enter into the challenging industrial Forklift Field. A chance for you to be your own boss on the road with a fully equipped vehicle. You may want to learn electrical truck repair, welding or the rebuilding of engines in our new building: training will be provided. Good benefits and wages. If you are already in the Forklift Field, you are invited to apply. Call for interview (203) 239-5351.

EXP. BAKER or APPRENTICE TRAINEE

Work near home. Opportunity in large retail store in the vicinity of Hackensack, N.J. Exp. in all baked goods — including pastries & cake required. Apply in person to Mr. Lynch
Packard Bamberger
Food Dept.

РОБІТНИКИ

Постійна праця. Добра платня. Голоситись між 9 рано і 3-ою по пол.
Gregory Galwanizing
Grand Ave., Maspeth, N.Y.
4900

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ

Англ. мова неконечна. Маємо перекладачів. Добра нагода для особи зацікавленої в індустрії, яка розвивається. Постійна праця, багато бенефітів, підвишка скоро, залежно до здібностей. DA 9-9611.

ФАБРИЧНІ РОБІТНИКИ

Потрібно постійних, відповідальних робітників за виногородою.
- Маємо постійну працю цілий рік в малій, але зростаючій фабриці ливарні з досконалою платнею.
- Платні свята, вакації.
- Платне здоровне і життєве забезпечення. Пенсійний плян.

Голоситись особисто або тел. „колект"
Eastern Alloys, Inc.
Henry Henning Drive (Off Rt. 208), Morrison Heights, May Brook, N.Y. (914) 427-2151

Праця FEMALE

Оперейторки
NEEDLE and MERROW
ПРАЦЯ на ШТУКИ.
Приблизний заробіток тижнево $100.00. Близ. Вашого дому. Велика, модерна фабрика. Близ. сабвей, автобусів і т. д.
537 BLAKE AVENUE
(близ. Hinsdale St.)
EV 5-1400, Brooklyn, N.Y.

ГОСПОДИНЯ І КУХАРКА

Спання на місці, власна кімната і лазничка, в гарній Woodbridge Area, Conn. Добра платня, постійна праця, приємні умовини.
Тел.: (203) 389-4588

Праця FEMALE

ЖІНКА

1 день на тиждень, одна кімната для прибирання кожного тижня. Відповідальна особа, власна комунікація, полож. в чудовім Woodbridge, Conn.
Тел.: (203) 389-4588

ЖІНКИ 30-45

до складання малих частин, добра платня, вакації, багато бенефітів, приємні умовини праці. Постійна праця. Години: 7:30 — 4:00. На початок $1.85. Скорі підвишки. Голоситись за домовленням — DA 9-9611.

Праця MALE & FEMALE

MOLINA TAYLOR SHOP

потребує кравчинь і кравців та до шиття штанів. Постійна праця, будучність, добрі умовини.
250 W. 47th St., New York City
245-9665

Різне

До винайму

Ivy Hill — Ньюарк, Н. Дж.
4-КІМН. АПАРТАМЕНТ
1-ий поверх, всі вигоди. Тел.: ES 3-2637 в суботу цілий день, в п'ятницю по 6-ій год. веч.
101 Mt. Vernon Pl.
Newark, N.J. 07109

РІДЖВУД, БРУКЛИН

5 гарних „баксових" кімнат, 7 стін. шаф, гарно держаний дім, 1 бл. до сабвею і центру склепів, навпроти парк, тільки дорослі.
Тел.: (212) 366-3512

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Різне

ПЕРЕПИСУВАННЯ НА МАШИНІ
Українською і англ. мовами. Скоро • Дешево • Чисто
Телеф. (212) OR 7-5732

GROOMING PARLOR
для освоєних звірят.
(Всі породи). Все потрібне звірятам. Купіль, прибирання, обрізування нігтів. Тропікальні риби й постачання для акваріюмів. Зокрема зайчики у зв'язку з Великоднем.
479 Lake Avenue
St. James, L.I.
На розмову зголоситись телефонічно:
543-0759 — 862-8147

GERMAINE'S ICE CREAM CAKES

Маємо солодке печиво на прийняття й інші нагоди — також шоколядові вироби на свята, — на бажання ручно декоровані. Тільки правдива бита сметанка, все уживаємо найправдивіші складники. Відвідайте, щоб спробувати.
FI 7-9797, питати за Mr. K.
256-11 Hillside Avenue
Floral Park, Long Island

Real Estate

ЗЕМЛЯ НЕ ТРАТИТЬ НА ВАРТОСТІ — А ГРІШ МОЖЕ.

За найлiпшим купном парцель, землі, домів, комерційних посілостей звертайтесь до:
KKE REALTY CORP.
90 N. Main St., Ellenville, N.Y.
Tel.: 914 647-4110 or 647-7171
Вечорами: 647-4157

SPRING LAKE, N.J.

Excellent Bay Asking $38,500. 3 large bedrooms. 1½ baths, attached garage, nice yard, living room with bow window, dining room with glass. Sliding doors opening on patio, utility rm. Lot 50 x 150. Conveniently located near church, schools, U.Y.C. & N.J. buses, also in area of St. Catherine. Principals only. (201) 449-5741.

MASPETH — WOODSIDE

2 family, 4 yr old brick, semi-attached. 3 room walk-in, 6½ rm duplex. Ideal for mother & daughter. Extras include dishwasher, 2 airconditioners, w. to w. carpeting. Near transit, schools & houses of worship. Sacrifising for $37,990. Call owner 458-3905.

ПРОДАЄТЬСЯ
1-РОД. ОСІБНИЙ БУДИНОК
6 ВЕЛ. КІМНАТ, огріваний порч, 1 бл. від Woodhaven, Queens, пів бльоку до IND сабвею і 1 бльок всіх крамниць. Ціна $18,000. Власник тел.: 235-6525, N.Y.

Business Opportunity

LINDENHURST, L.I.
Beautifull split level home with complete set up, for tool-maker, sheet metal man, or machinist in addition to all the work you need or can handle. Asking $25,000 complete price. Private owner is selling this at sacrifice. See to appreciate. For appointment call 516 888-3118.

SERVICE

Pamid Haven Rest Home
Florence Csik Prop.
N.J. State Approved.
ЖІНКИ і МУЖЧИНИ
в старшому віці і на пенсії. Атмосфера наче вдома і на провінції.
Englishtown Road
Jamesboro, N.J. (201) 521-1194

• Nursing Home for Ladies •
MYLES MANOR
45 Lenox Ave., E. Orange, N.J. Licensed by the State of N.J. Beautiful room with bath, 3 hot meals home baking, a real nice home for real nice ladies. Catholic church nearby.
(201) 673-5665

Різне

ОКРЕМОГО ПОМЕШКАННЯ
1 кімната, кухня і лазничка в Ірвінгтоні, Н. Дж., шукає самітній.
Тел.: 371-3480
год. 7-8 веч.

Funeral Directors